

Krishantering och ändrade rörelseregler för försäkringsföretag, SOU 2025:97

Fi2025/01786

Sammanfattning

Bolagsverket har inget att invända mot förslaget om en ny lag om resolution av försäkringsföretag. Dock vill Bolagsverket påpeka att det saknas förslag på reglering kring ombildning av ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar till försäkringsaktiebolag, samt att det finns ytterligare oklarheter i frågor som rör registrering och likvidation.

Bolagsverket vill utöver detta framhålla att gällande regler rörande förändringar av aktiekapital, ändring av styrelse och bolagsordning, beslut om likvidation och ändring av andra uppgifter som finns i Bolagsverkets register fortfarande behöver följas samt att efterföljande anmälan och, i vissa fall, registrering av besluten behövs för att besluten ska bli gällande. Slutligen vill Bolagsverket framhålla att de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna för verket inte belyses i konsekvensutredningen för förslaget och att dessa behöver utredas i dialog med myndigheten. Utredningens förslag innebär med stor sannolikhet nödvändig systemutveckling- eller anpassning för myndighetens register. Det är därför angeläget att denna dialog förs skyndsamt så att konsekvenserna för verket kan redovisas i en kommande proposition med förslagen till lagändringar.

1.1 Förslag till lag om resolution av försäkringsföretag

I 7 kap. 3 § i förslaget anges att Riksgäldskontoret ska utse ny styrelse och verkställande direktör. Det saknas i förslaget särskilda bestämmelser om att detta ska anmälas till Bolagsverket för registrering. Bolagsverket förutsätter att detta innebär att 8 kap 43 § aktiebolagslagen (2005:551) och 7 kap 44 § lagen om ekonomiska föreningar (2018:672) gäller även när Riksgäldskontoret utser ledning i företaget, samt att beslutet får verkan när anmälan kommit in till Bolagsverket i enlighet med 8 kap 13 § aktiebolagslagen och 7 kap 13 § lagen om ekonomiska föreningar. Ett förtydligande av förslaget i dessa delar är önskvärt.

I 12 kap. finns bl.a. bestämmelser om registrering av särskild förvaltare. Dock saknas bestämmelser om avregistrering när uppdraget upphör i förtid eller när mandattiden har löpt ut. Det är därför oklart när och om Bolagsverket ska avregistrera en särskild förvaltare ur registret.

I 17 kap. 13 § anges att Riksgäldskontoret ska företräda aktierna vid bolagsstämman i broföretaget och i 18 kap 10 § anges samma sak för tillgångsförvaltningsföretag. Mot bakgrund av att det inte i något register kommer att antecknas huruvida ett företag är ett broföretag eller tillgångsförvaltningsföretag, kommer Bolagsverket inte att kunna kontrollera om det för godkännande av en anmälan om registrering krävs att Riksgäldskontoret har röstat för aktierna i de fall ett beslut från en stämma skickas in för registrering hos Bolagsverket. I 17 kap 17 § och 18 kap 11 § anges att Riksgäldskontoret ska godkänna företagets bolagsordning och styrelsen. Inte heller detta kommer Bolagsverket ha möjlighet att kontrollera vid registrering.

17 kap. 19 § behandlar hur inkomster vid avvecklingen av ett broföretag ska disponeras. Det är enligt Bolagsverket mening otydligt vad som avses med avveckling, om det är likvidation som avses, dels vad som avses med inkomster, om det t.ex. är överskottet efter en likvidation, dels om bestämmelsen i sådant fall innebär t.ex. att bolagsordningen i företaget inte får ange att tillgångarna vid likvidation fördelas på annat sätt än mellan aktieägarna.

20 kap 4 § rör ombildning av ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening till försäkringsaktiebolag. Idag saknas bestämmelser om sådana ombildningar och några regler kring detta föreslås inte heller av utredningen.¹ Frågor som kommer att uppstå och som i förslaget är olösta är bl.a. hur aktierna ska fördelas och på vilka de ska fördelas, vad aktiekapitalet ska vara och var det ska tas från, hur ombildningen ska ske, t.ex. genom nybildande och sedan fusion (detta är inte möjligt mellan dessa företagsformer idag), genom nybildande, inkråmsöverlåtelse och likvidation av den tidigare juridiska personen, genom någon typ av omregistrering av den juridiska personen (detta är rent praktiskt inte möjligt i registret idag och saknar lagstöd) eller på annat sätt och vad som händer med garantikapital, förlagsinsatser och verksamhetskapital, delägare och medlemmar samt företrädare för de juridiska personerna. Den bolagsordning eller de stadgar som är registrerade för det företag som ska ombildas kommer inte heller att uppfylla samtliga krav på en bolagsordning i ett försäkringsaktiebolag utan oavsett hur ombildningen ska ske kommer det krävas en ny bolagsordning. Beroende på hur ombildningen ska ske kommer frågor också att kunna uppstå om vad som händer med anknutna försäkringsförmedlare som är knutna till företaget som ska ombildas. Bolagsverket ser ett behov av att dessa frågor förtydligas innan ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening rent praktiskt kan ombildas till ett försäkringsaktiebolag och ombildningen kan registreras.

För förslagets lydelse i 20 kap. 8 § noterar Bolagsverket att indragning av existerande aktier måste ske enligt reglerna om minskning av aktiekapital, att det för konvertering till aktier måste det finnas utgivna konvertibler eller beslutas om kvittningsemission enligt gällande regler samt att det finns begränsningar i möjligheten att fritt bestämma konverteringskurs eller teckningskurs. Det sistnämnda gäller även 20 kap. 10 §. Beslut som fattas efter föreläggande enligt 20 kap. 18 § ska också följa gällande regler för emissioner. Registrering enligt 19 § behöver föregås av anmälan tillsammans med erforderliga handlingar. Ett förtydligande av hur förslaget förhåller sig till och kompletterar befintliga regler i dessa delar är ur Bolagsverkets perspektiv önskvärt.

¹ Jfr. regleringen rörande ombildning av en företagsform till en annan 8 kap. sparbankslagen (1987:619) och 23-25 §§ förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse.

Upplysningsvis kommer Bolagsverket i ärenden som rör registrering inte att kunna kontrollera vem som har rösträtt enligt 20 kap. 21 §, om detta avviker från den röstlängd som ger in i ärendet, och om besluten som anmäls för registrering är beroende av att Riksgäldskontoret har röstat för aktierna på erforderligt vis.

Bolagsverket vill också påminna om att en ändring i verkets register, även när den initieras av Riksgäldskontoret enligt 20 kap. 24 §, omfattas av en formell granskning av det beslut som anmäls och de uppgifter som ska följa med anmälan. Detsamma gäller ändring som sker efter föreläggande enligt 26 §. Det vore enligt Bolagsverkets uppfattning önskvärt om förslaget förtydligas i dessa delar.

Enligt 22 kap. 4 § ska Riksgäldskontoret, när resolutionen är avslutad, ansöka om att företaget ska försättas i konkurs eller gå i likvidation. Det saknas lagstöd för att Riksgäldskontoret – efter att resolutionen har avslutats – ska kunna ansöka om likvidation i ett försäkringsföretag. När företaget inte längre är i resolution saknas enligt förslaget stöd för Riksgäldskontoret att initiera en frivillig likvidation och den situation som avses i bestämmelsen omfattas inte av reglerna om tvångslikvidation. En sådan möjlighet för Riksgäldskontoret att ansöka om likvidation skulle därmed behöva införas, förslagsvis antingen i 11 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) eller i 25 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

1.7 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

I 25 kap 4 a § har ordningsföljden ändrats i förhållande till nuvarande bestämmelse. Bolagsverket noterar att den lydelse som nu föreslås synes ha fått en missvisande eller felaktig innebörd. Bolagsverket föreslår därför att lydelsen i första stycket justeras i enlighet med följande: "Om styrelsen i ett bolag som omfattas av lagen (2015:1016) om resolution eller lagen (2026:000) om resolution av försäkringsföretag...".

16.4 Avslutande av resolution

Det anges i förslaget att en ansökan om likvidation som görs av Riksgäldskontoret efter avslutad resolution ska prövas enligt ordinarie förfarande. Som påpekats ovan under avsnitt 1.1 finns enligt Bolagsverkets uppfattning ingen möjlighet för Riksgäldskontoret att enligt ordinarie förfarande ansöka om likvidation för ett försäkringsföretag *efter* att resolutionen har avslutats.

35.1 Konsekvenser av införandet av nya regler om krishantering av försäkringsföretag

35.1.6 Myndigheter

Det saknas en bedömning av konsekvenserna för Bolagsverket. Då förslaget innebär att Bolagsverket behöver införa möjligheter att registrera att försäkringsföretag är i resolution, att en särskild förvaltare har utsetts och att ett ömsesidigt försäkringsföretag eller en försäkringsförening har ombildats till ett försäkringsaktiebolag har förslaget en betydande påverkan på Bolagsverket framför allt fram till tiden för ikraftträdande. Om ett företag hamnar i resolution enligt de föreslagna bestämmelserna innebär det också ett antal registreringar i Bolagsverkets register. Myndigheten behöver därför genomföra nödvändig systemutveckling- eller anpassning för att kunna omhänderta de nya uppgifterna som den föreslagna lagstiftningen kräver. Konsekvenserna för Bolagsverket vad gäller ekonomisk

och praktisk påverkan i dessa delar är inte belysta i förslaget och behöver utredas närmare i dialog med verket. Då Bolagsverket bedriver en i huvudsak avgiftsfinansierad verksamhet och saknar en ram med förvaltningsanslag behöver de ekonomiska konsekvenserna för ex uppbyggnad av tekniskt handlägningsstöd och register utredas särskilt.

Detta yttrande har beslutats av rättschefen Maria Monthure. Föredragande har varit Pernilla Högstedt.

Maria Monthure

Pernilla Högstedt